

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

13 –19 Temmuz 2023

Yeni harç tutarları belli oldu

Çeşitli hizmetler için 8 Temmuz'dan itibaren geçerli olmak üzere alınacak harç tutarları Resmi Gazete'de yayımlandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan "Harçlar Kanunu Genel Tebliği" ile yargı, noter, vergi yargısı, tapu ve kadastro işlemleri, konsolosluk, pasaport, ikamet tezkeresi, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti, vize, gemi ve liman, imtiyazname, ruhsatname ve diploma, trafik gibi işlemlerden alınacak harç tutarları belli oldu.

Buna göre, mahkeme başvurma harcı 123,6 lira ile 2 bin 220,6 lira arasında değişen tutarlarda uygulanacak. İcraya başvurma harcı 269,85 lira, maktu iflas harcı da 444,6 lira oldu.

Ticari işletmeler için kayıt ve tescil harçları 388,2 lira ile 13 bin 32 lira arasında, maktu noter harçları da 13,95 lira ile 2 bin 881,8 lira arasında değişen tutarlarda alınacak.

Tapu işlemlerinde, yapılan işlemin türüne göre, binde 2,27 ile binde 1593,9 arasında değişen harç oranları uygulanacak. Pasaport harçları ise 6 aya kadar olanlar için 1034,55 lira, 1 yıl süreli olanlar için 1512,45 lira, 2 yıl süreli olanlar için 2 bin 469,15 lira, 3 yıl süreli olanlar için 3 bin 507,75 lira ve 3 yıldan fazla süreli olanlar için 4 bin 943,25 lira olarak belirlendi.

Giriş vize harçları da tek giriş için 3 bin 546,3 lira, müteaddit giriş için 11 bin 578,05 lira oldu. Transit vize tutarları ise tek transit için 3 bin 456,3, çift transit için 6 bin 934,95 olarak alınacak.

Yabancılara verilecek çalışma izin belgeleri ise 1 yıla kadar (1 yıl dahil) 4 bin 635,3 lira, süresiz ve bağımsız çalışma izin belgeleri için ise 46 bin 371,75 lira olarak uygulanacak.

Ticari mahiyette olmaksızın, yolcuların kendi kullanımları için yurt dışından getirdikleri telefonların kullanım izninden alınan maktu harç tutarı ise 20 bin lira olurken sürücü belgesi harçlarında değişiklik yapılmadı.²

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Harçlar Kanunu Genel Tebliği Sayı: 32247. (13 Temmuz 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/20230713-6.htm>

Memur maaşı ve emekli aylıklarını arttıran düzenlemeyi içeren Kanun Resmi Gazete'de yayımlandı

Tüm kamu personeline 15 bin 965 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda 8 bin 77 lira ilave ödeme yapılacak.

En düşük memur maaşının 22 bin 17 liraya çıkarılmasını, emekli aylıklarına yüzde 25 zam yapılmasını içeren ve bazı vergi artışlarını öngören "6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telifisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Kanuna göre, tüm kamu personeline 15 bin 965 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda (8 bin 77 lira) ilave ödeme yapılacak. Bu ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve sigorta prim kesintisine tabi tutulmayacak. Bu ödeme, ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan veya mali ve sosyal hakların tespitinde esas alınan aylık, ücret, zam, tazminat, ödenek, döner sermaye ödemesi, ikramiye ve diğer herhangi bir ödeme unsurunun hesabında dikkate alınmayacak. Söz konusu kanun bugünden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girdi.

Bir defaya mahsus ek MTV ödemesi

Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve SSK emeklileri, yılın 6 ayı için enflasyon farkı ile birlikte toplamda yüzde 25 zam alacak. Düzenleme temmuz ayından itibaren uygulanacak. Kanun kapsamında, 6 Şubat'taki Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilerinin azaltılması amacıyla ortaya çıkan finansman ihtiyacının karşılanmasında kullanılmak üzere bir defaya mahsus olmak üzere ek MTV uygulanacak.

Düzenlemenin yayımlandığı tarihte kayıt ve tescilli bulunan otomobil, otobüs, kamyon, kamyonet, uçak ve helikopterler dahil tüm taşıtlar ile 31 Aralık 2023 tarihine kadar kayıt ve tescil edilecek olan tüm taşıtlar, ek MTV kapsamında olacak. Ek MTV, 2023 yılı için tahakkuk ettirilen MTV tutarı kadar olacak. Ek MTV iki eşit taksitte tahakkuk ettirilecek, ilk taksit ağustos ayının sonuna kadar ödenecek, ikinci taksitin ise kasım sonuna kadar ödenebilecek. Kanunun yayımı tarihi ile 31 Aralık 2023 tarihleri arasında ilk defa kayıt ve tescil edilecek olan taşıtlara ilişkin ek MTV ise bu taşıtların MTV'si ile birlikte peşin ödenecek.

"Mücbir sebep hali" ilan edilen yerler MTV'den muaf tutulacak

Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca Vergi Usul Kanunu kapsamında "mücbir sebep hali" ilan edilen yerlerde, deprem tarihi itibarıyla kayıt ve tescilli olan taşıtlar, deprem nedeniyle yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı hale gelen binaların maliklerine ait taşıtlar, depremlerde ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlar ile deprem nedeniyle eşî veya birinci derece kan hısımlarından birini kaybeden mükelleflere ait taşıtlar ek MTV'den müstesna olacak.³

³ 6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telifisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Resmi Gazete, Sayı:32249, (15 Temmuz 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/20230715-2.htm>

Akaryakıtta ÖTV artışı

Akaryakıtta ÖTV tutarlarını artıran karar Resmi Gazete'de yayımlandı. Düzenlemeye göre bazı akaryakıt ürünlerinde 5 liralık ÖTV artışı olurken istasyonlarda benzinin litresi 34 lirayı aştı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre akaryakıtta ÖTV tutarları arttı. 16 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla geçerli olan karara göre, 95 oktan kurşunsuz benzinde litre başına 2,5265 lira olan ÖTV miktarı 7,5265 liraya, 98 oktan kurşunsuz benzinde litre başına 2,6485 lira olan ÖTV miktarı 7,8899 liraya çıktı.

Motorinde ise litre başına ÖTV miktarı 2,0559 liradan 7,0559 liraya, LPG'de 1,7780 liradan 5,7780 liraya yükseldi. 15 Temmuz'da yapılan 1,32 liralık zamlarla İstanbul Avrupa yakasında benzinin litresi 28,02 liraya yükselmişti.

Son iki ayda benzin fiyatlarında yüzde 72 artış

Resmi Gazete'de yayımlanan ÖTV zammının ardından akaryakıt firmalarının sitelerinde fiyat bölümlerine yapılan güncellemeler sebebiyle gece saatlerinde girilemezken istasyonlarda benzinin litresinin 34 lirayı aştığı görüldü. Motorinin litresi ise yine istasyonlarda 26,25 liradan 32,60 liraya çıktı.

Son zamların ardından benzin fiyatlarında son 2 ayda yaklaşık yüzde 72'lik artış yaşanmış oldu. Motorinde son 2 ayda yaşanan artış ise yüzde 69'u buldu.⁴

EPDK'dan YEKDEM maliyet revizyonu

Temmuz ayı ve sonrası için tedarik edilen birim enerji miktarı başına öngörülen Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) maliyeti güncellendi.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) konuya ilişkin kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmeliğin ilgili maddeleri kapsamında, bu yılın temmuz ayı ve sonrası için tedarik edilen birim enerji miktarı başına öngörülen YEKDEM maliyeti revize edildi.

Temmuz ayı için öngörülen söz konusu maliyet megavatsaat başına 186 lira 33 kuruş, ağustos için 143 lira 58 kuruş, eylül için 196 lira 97 kuruş, ekim için 220 lira 22 kuruş, kasım için 205 lira 80 kuruş, aralık için de 159 lira 91 kuruş olarak belirlendi.

EPDK'nin Enerji Sektöründe Kullanılan Endüstriyel Kontrol Sistemleri İçin Güvenlik Analiz ve Test Usul ve Esasları da Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

⁴4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (I) Sayılı Listede Yer Alan Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Tutarlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar, Resmi Gazete, Sayı:32250, (16 Temmuz 2023)
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/20230716-12.pdf>

Buna göre, enerji sisteminde kullanılan endüstriyel kontrol sistemlerinde yetkisiz erişim elde edilmesine veya hassas bilgilere ulaşılmasına ve sistem sürekliliğinin aksamasına neden olabilecek güvenlik açıkları tespit edilip giderilecek.⁵

Doğalgazdaki ÖTV'ye yüzde 224 zam

Doğalgaz üzerinden alınan özel tüketim vergisi (ÖTV) tutarında yüzde 224 artışa gidildi.

Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na Ekli (I) Sayılı Listede Yer Alan Mallara İlişkin ÖTV Tutarlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, ÖTV tutarı standart metreküp başına doğalgazda 0,0747 lira, motorlu taşıtlarda yakıt olarak kullanılan doğalgazda ise metreküp başına 2,7944 lira oldu. Doğalgazda bir önceki ÖTV oranı standart metreküp başına 0,0230 lira, motorlu taşıtlarda yakıt olarak kullanılan doğalgazda 0,8599 lira olarak belirlenmişti.⁶

Depremzedelere hibe ve kredi desteği

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, deprem bölgesine yönelik "Yerinde Dönüşüm" projesi kapsamında, vatandaşların kendi evlerini dönüştürebilmeleri için 500 bin lira hibe ve 500 bin lira faizsiz kredi desteği sağladıklarını açıkladı.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, deprem bölgesine yönelik "Yerinde Dönüşüm" projesi kapsamında, vatandaşların kendi evlerini dönüştürebilmeleri için 500 bin lira hibe ve 500 bin lira faizsiz kredi desteği verecek.

Konuyla ilgili açıklama yapan Bakan Özhaseki, 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından şehirlerin yeniden ayağa kaldırılacağını belirterek "Bin yılın felaketinin etkilediği ve her köşesi anılarımızla dolu şehirlerimiz, şimdi yeniden ayağa kalkıyor. Depremden etkilenen 11 ilimizde Yerinde Dönüşüm projesi kapsamında Yapım ve Dönüşüm Ofisleri açıyor, bakanlığımızın denetiminde vatandaşlarımıza kendi evini yerinde dönüştürebilsin diye 500 bin lira hibe ve 500 bin lira faizsiz kredi desteği sağlıyoruz" dedi.

Depremlerden etkilenen 11 ildeki 22 yerde Yapım ve Dönüşüm Ofisleri açılmıştı. Yerinde Dönüşüm projesine e-Devlet üzerinden başvurabiliyor ve projeye ilgili ALO 181'den bilgi alınabiliyor.⁷

⁵ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan: 11952 Sayılı Kurul Kararı, Resmi Gazete, Sayı:32250, (16 Temmuz 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/20230716-9.pdf>

⁶ 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (I) Sayılı Listede Yer Alan Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Tutarlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar, Resmi Gazete, Sayı:32250, (16 Temmuz 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/20230716-12.pdf>

⁷ Mehmet Özhaseki, Twitter paylaşımı, (17 Temmuz 2023).

<https://twitter.com/mehmetozhaseki/status/1680977394956394496>

Zeytinyağı ihracatında kilogram başına 20 cent kesinti

Dış talep sebebiyle yükselen dökme ve varilli zeytinyağı ihracatının, ambalajlı zeytinyağına yönlendirilerek katma değerli ürün ihracatına katkı sağlaması amacıyla her türlü dökme ve varilli zeytinyağı ihracatında kilogram başına 20 cent karşılığı Türk lirası kesintisi uygulanacak.

Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu Hakkında Karar'da Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, her türlü dökme ve varilli zeytinyağı ihracatında kilogram başına 20 cent karşılığı Türk lirası kesinti yapılacak.

Cumhurbaşkanı Vekili Cevdet Yılmaz imzasıyla yayımlanan kararla, dış talepten dolayı yükselen dökme ve varilli zeytinyağı ihracatının, ambalajlı zeytinyağına yönlendirilerek katma değerli ürün ihracatına katkı sağlanmasının hedeflendiği bildirildi.⁸

⁸ Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar, Resmi Gazete, Sayı: 32253, (19 Temmuz 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/20230719-1.pdf>